

УДК 35.086 (477)

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.3.48>**О. Г. Погребняк**кандидат юридичних наук, доцент
кафедри адміністративної діяльності поліції
Одеського державного університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ ДОКАЗІВ ТА ДОКАЗУВАННЯ У ДИСЦИПЛІНАРНОМУ ПРОВАДЖЕННІ ЩОДО ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ МІГРАЦІЙНИХ ОРГАНІВ

У статті визначаються поняття доказів та особливості доказування у дисциплінарному провадженні щодо державних службовців міграційних органів. Зазначається, що докази мають невід'ємне значення, адже на основі їх наявності та достатності уповноважений орган приймає рішення щодо наявності дисциплінарного проступку та застосування до службовця встановленої законодавством дисциплінарної відповідальності. Зроблено висновок, щодо відсутності системного та чіткого нормативного врегулювання питань, пов'язаних із визначенням доказової діяльності та закріпленням статусу суб'єктів, що беруть участь у процесі доказування. Аргументується необхідність реформування інституту державної служби в частині дисциплінарної відповідальності службовців міграційних органів шляхом прийняття кодифікованого акта про дисциплінарну відповідальність державних службовців а також з'ясування на законодавчому рівні порядку та особливостей дисциплінарної відповідальності службовців міграційних органів.

В дисциплінарному провадженні щодо службовця міграційних органів, докази мають невід'ємне значення, адже на основі їх наявності та достатності уповноважений орган приймає рішення щодо наявності дисциплінарного проступку та застосування до службовця міграційного органу дисциплінарної відповідальності у вигляді дисциплінарного стягнення.

Зазначено, що доказами в дисциплінарному провадженні щодо державних службовців міграційних органів можна вважати фактичні дані, на підставі яких у визначеному законом порядку уповноважена особа встановлює наявність або відсутність дисциплінарного проступку чи іншого порушення, за яке, згідно з законом, встановлено дисциплінарну відповідальність, винність особи у його вчиненні, а також інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Доказова діяльність у дисциплінарному провадженні щодо службовців міграційних органів реалізується на стадії службового розслідування.

Визначено, що юридичне доказування поділяється на судове (процесуальне) доказування, та позасудове (процедурне) доказування. Різновидом останнього доказування є і доказування в дисциплінарному провадженні власне щодо державного службовця міграційного органу. З'ясування усіх обставин справи щодо вчинення службовцем дисциплінарного проступку здійснюється за допомогою доказів, а саме – шляхом збирання, закріплення, дослідження й оцінки доказів. Доказування в дисциплінарному провадженні щодо державного службовця має свій предмет – це коло обставин (фактів), які необхідно встановити у кожному окремому випадку реалізації дисциплінарного провадження. Обставини, що становлять предмет доказування у дисциплінарному провадженні, встановлюються за допомогою доказів.

Встановлено, що недоліком законодавця є майже повна відсутність нормативного врегулювання питань, пов'язаних із визначенням доказової діяльності та закріпленням статусу суб'єктів, що беруть участь у доказуванні. Тому, важливим елементом реформування інституту державної служби у тому числі і у сфері роботи міграційних органів є прийняття окремого систематизованого кодифікованого акта про дисциплінарну відповідальність, оскільки кодифікація дозволить чітко закріпити підстави дисциплінарної відповідальності державних службовців, впорядкувати систему дисциплінарних стягнень та їх застосування, врегулює порядок оскарження неправомірного застосування до особи заходів дисциплінарного стягнення та порядок доказової діяльності.

Ключові слова: дисциплінарна відповідальність, дисциплінарне провадження, докази, доказування, державний службовець, міграційна політика, міграційна служба.

Постановка проблеми. Інститут державної служби, як невід'ємний чинник функціонування державного апарату, не лише покликаний забезпечити його стабільність та ефективність у нових соціально-політичних і правових реаліях України, але й самостійно потребує створення відповідного державно-правового механізму щодо його організації та функціонування. Не є винятком і дисциплінарна відповідальність державних службовців міграційних органів. На теперішній час питання врегулювання статусу, повноважень та міри відповідальності для службовців міграційних органів є вкрай важливими та пріоритетними для України та її поствоєнної відбудови. На жаль, чинний Закон «Про державну службу» не визначає такого чіткого механізму, відповідна проблема розглядається досить поверхнево [2, 3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Юридична відповідальність державних службовців завжди викликала цікавість у науковців та практиків. Важливість відповідальності також підкріплено Конституцією України [1]. Дисциплінарна відповідальність державних службовців, зокрема в контексті процедури дисциплінарного провадження, є важливим інститутом правового регулювання державної служби. У процесі дисциплінарного провадження щодо працівників органів міграційної служби ключову роль відіграють докази, оскільки саме на підставі їх належності, допустимості та достатності уповноважений орган ухвалює рішення щодо наявності дисциплінарного проступку та визначає доцільність застосування дисциплінарного стягнення. Враховуючи значущість доказової бази у дисциплінарному процесі, питання доказів та доказової діяльності займають вагомe місце у наукових дослідженнях і спеціалізованій юридичній літературі. Так, слід зазначити, що дисциплінарна відповідальність державних службовців, в частині доказової діяльності, була предметом науково-теоретичних досліджень таких вчених як: В. Б. Авер'янов, Ю. П. Битяк, І. Л. Бачило, І. Л. Бородін, І. П. Голосніченко, Є. В. Додін, С. Д. Дубенко, І. Б. Коліушко, Л. М. Корнута, В. К. Малиновський, О. Д. Оболенський, В. К. Шкарупа, В. В. Щербак, Х. П. Ярмакі та ін.

Мета статті. В першу чергу метою статті є визначення поняття та теоретичних особливостей доказів та доказування у дисциплінарному провадженні щодо державних службовців міграційних органів, що є основою подальшого удосконалення та розвитку інституту проходження державної служби в міграційних органах.

Виклад основного матеріалу. Теорія досить детально вивчає поняття доказів та доказування в частині дисциплінарного провадження державних службовців. У свій час Є. В. Додін та Л. М. Корнута у своїх працях зазначали, що пізнання фактичних обставин справи є переходом від невідомого до знання, складним процесом чуттєвого сприйняття абстрактного переосмислення на підставі практичної діяльності, що створює засади прийняття рішення, а не призводить до автоматичного прийняття рішення. Пізнання, на думку дослідників, можна поділити на побутове, спеціальне та наукове. У свою чергу, спеціальне пізнання здійснюється у чітко визначеній процесуальній формі за певними правилами та спеціальними суб'єктами – судово-слідчими органами та органами державної влади. Саме такий вид пізнання називають доказування. У більшості наукових джерел доказ розглядається як спосіб встановлення об'єктивної істини [6, с. 11].

Традиційно юридичне доказування пов'язується із судовим правозастосуванням. Але, таку діяльність виконує не тільки суд при здійсненні правосуддя, але й органи публічного адміністрування при розгляді та вирішенні адміністративних справ. Отже, юридичне доказування поділяється на: судове (процесуальне) доказування, яке відбувається при здійсненні правосуддя, та позасудове (процедурне) доказування, що відбувається при позасудовому застосуванні норм права. Різновидом останнього доказування є і доказування в дисциплінарному провадженні щодо державного службовця міграційного органу. З'ясування усіх обставин справи щодо вчинення державним службовцем дисциплінарного проступку здійснюється за допомогою доказів, а саме – шляхом збирання, закріплення, дослідження й оцінки доказів. Так, докази деякими

вченими визначалися як «факти та джерела, з яких правозастосовчі органи отримують інформацію про вказані факти» [4, с. 94]. У науковій доктрині існує підхід, згідно з яким докази розглядаються на двох рівнях, що відображають їхню сутність та функціональне значення у процесі пізнання. На першому рівні докази визначаються як інформація або дані, що відображають об'єктивну дійсність та є засобами встановлення істини у відповідному провадженні. Вони можуть мати різну природу – документальну, свідчення осіб, матеріальні носії інформації тощо. На другому рівні докази розглядаються як встановлені факти, які суб'єкт пізнання ідентифікує, аналізує та використовує для ухвалення правових рішень. Такий підхід дозволяє глибше зрозуміти дуалістичну природу доказів, адже вони одночасно є і засобом отримання знань про реальність, і результатом когнітивної діяльності суб'єкта, який здійснює їх оцінку та інтерпретацію в межах відповідної правової процедури.

В межах власних досліджень Д. П. Полічук стверджує, що доказами у справі про дисциплінарне правопорушення визнаються фактичні дані, на підставі яких встановлюються наявність або відсутність дисциплінарного правопорушення, вина особи, яка його вчинила [8, с. 40]. Цілком обґрунтованою є позиція науковців, які визначають докази в дисциплінарному провадженні щодо державних службовців як фактичні дані, що у встановленому законодавством порядку використовуються для встановлення істотних обставин справи. Зокрема, докази є основою для ухвалення рішення уповноваженим органом або посадовою особою щодо наявності або відсутності дисциплінарного проступку чи іншого правопорушення, за яке передбачена дисциплінарна відповідальність. Важливим аспектом є також встановлення ступеня вини державного службовця у вчиненні відповідного діяння та визначення обставин, що можуть мати значення для об'єктивного та справедливого вирішення справи.

Докази в межах дисциплінарного провадження можуть мати різну природу та форму – це можуть бути документи, пояс-

нення свідків, аудіо- чи відеозаписи, висновки експертів, результати службових перевірок тощо. Вони повинні відповідати принципам належності, допустимості, достовірності та достатності, що забезпечує їх правомірне використання при прийнятті дисциплінарного рішення. Таким чином, процес доказування у дисциплінарному провадженні є невід'ємною складовою забезпечення законності, обґрунтованості та справедливості застосування дисциплінарної відповідальності до державних службовців. Здійснюючи аналіз теоретичних напрацювань та практичної реалізації дисциплінарного провадження щодо державного службовця міграційних органів, можна визначити, що доказами в дисциплінарному провадженні можна вважати: 1) пояснення особи, що притягується до дисциплінарної відповідальності; 2) документи; 3) показання (пояснення) свідків; 4) консультації фахівців (спеціалістів); 5) висновки експертів; 6) речові докази; 7) відео- та звукозаписи.

Аналіз чинного законодавства щодо доказової діяльності в межах дисциплінарного провадження стосовно державних службовців міграційних органів свідчить про фрагментарність його нормативного врегулювання. Законодавчі акти лише поверхово регламентують процес доказування, попри те, що докази відіграють ключову роль у встановленні обставин справи та ухваленні рішення про застосування дисциплінарної відповідальності. Особлива увага в законодавстві приділяється письмовому поясненню державного службовця, щодо якого здійснюється дисциплінарне провадження, що визнається доказом у формі документа. Водночас, у практиці дисциплінарного провадження найпоширенішими видами доказів є офіційні документи, пояснення свідків, а також результати внутрішніх перевірок. З огляду на розвиток цифрових технологій, дедалі частіше факти дисциплінарних проступків підтверджуються аудіо- та відеозаписами, матеріалами фотофіксації, що можуть слугувати додатковими доказовими засобами. Варто наголосити, що всі докази, які використовуються у дисциплінарному провадженні, мають відповідати критеріям належності, допусти-

мості, достовірності та достатності. Лише за умови дотримання цих вимог докази можуть бути взяті до уваги під час ухвалення рішення уповноваженим органом, що забезпечує законність і обґрунтованість дисциплінарного провадження.

Кожен доказ є невід'ємною складовою процесу встановлення об'єктивної істини у дисциплінарному провадженні. Для забезпечення належного аналізу доказової бази, визначення її значущості та ролі в системі доказування доцільним є класифікаційний поділ доказів за різними критеріями, що ґрунтується на наукових дослідженнях та правозастосовній практиці. Зокрема, залежно від характеру зв'язку між доказом і встановлюваною обставиною, докази поділяють на прямі (ті, що безпосередньо підтверджують або спростовують факт дисциплінарного проступку) та непрямі (які лише опосередковано вказують на відповідні обставини та потребують додаткового аналізу). За критерієм походження виокремлюють першочергові (оригінальні, отримані безпосередньо) та похідні (отримані на основі первинних доказів). Залежно від спрямованості доказової інформації розрізняють докази, що підтверджують вину службовця, та докази, що обґрунтовують його невинуватість. Додатково в теорії доказового права виокремлюють позитивні докази, які підтверджують певний факт, та негативні докази, що спростовують його наявність. Варто пам'ятати, що в теорії доказів та доказування є й інші класифікації. Таким чином, класифікація доказів у дисциплінарному провадженні щодо державних службовців сприяє їх структурованому аналізу, що, у свою чергу, забезпечує законність, об'єктивність та обґрунтованість прийнятих рішень.

Доказування в дисциплінарному провадженні щодо державного службовця міграційного органу має свій предмет – це коло обставин (фактів), які необхідно встановити у кожному окремому випадку реалізації дисциплінарного провадження. Обставини, що становлять предмет доказування у дисциплінарному провадженні, встановлюються за допомогою доказів. У свою чергу, предмет доказування як фактичний склад правовідносин, що розгля-

дається в конкретному виді провадження із додержанням принципу змагальності [6, с. 13]. Також вчені визначають предмет доказування як обставини та факти, що виникають у сфері виконавчо-розпорядчої діяльності держави [8, с. 87]. Існує також точка зору, що предметом доказування є юридично значущі фактичні обставини, які передбачені у відповідному законі та підлягають встановленню за допомогою доказів для прийняття відповідного рішення. Проте, окремі факти, що мають значення для прийняття кінцевого рішення, не потребують доказування. У цьому випадку щодо процесу доказування у провадженні, поширюються основні висновки вчення теорії судового доказування про факти, що не потребують доказування. До числа таких фактів належать загальновідомі (що відомі певному колу людей, у тому числі й ті факти, що відомі суб'єкту дисциплінарної влади), преюдиціальні (факти, встановлені судовим рішенням, що набрало законної сили), презумпції (факти, наявність чи відсутність яких вважається встановленими, що не позбавляє зацікавлену особу права спростовувати такі факти).

Доказова діяльність у дисциплінарному провадженні щодо службовців міграційних органів реалізується на стадії службового розслідування. Службове розслідування розпочинається за наказом керівника органу та являє собою комплекс процесуальних дій щодо збирання, закріплення, всебічного дослідження та оцінки доказів. Збирання і закріплення доказів – це діяльність щодо отримання та фіксації необхідних для вирішення справи доказів. Збирання і закріплення доказів ґрунтується на нормативних приписах, якими визначено перелік джерел, з яких може бути отримано інформацію, порядок її отримання, форма, в яку вона повинна втілюватися. При збиранні і закріпленні доказів уповноважений суб'єкт займає активну позицію, адже результатом відповідної діяльності має бути наявність певної кількості доказів, на основі яких буде прийнято рішення про наявність чи відсутність дисциплінарного проступку та фактичних даних, які вкажуть на особу, що його вчинила.

Далі в межах наукового пошуку маємо визначити поняття та особливості дослідження та оцінки доказів у дисциплінарному провадженні щодо службовців міграційних органів. Зокрема, дослідження доказів являє собою комплексну діяльність, спрямовану на встановлення їхнього змісту, інформаційної значущості та фактичного значення у межах правозастосовного процесу. Це включає аналіз інформації, що міститься в передбачених законом джерелах доказів, виявлення факторів, які можуть впливати на їхню достовірність, співставлення окремих доказів, а також усунення можливих суперечностей між ними. Дослідження доказової бази є невід'ємним етапом дисциплінарного провадження, що забезпечує об'єктивність та законність ухвалюваних рішень. Оцінка доказів є логіко-правовим процесом, спрямованим на формування внутрішнього переконання суб'єкта дисциплінарного провадження щодо належності, допустимості, достовірності та достатності доказової бази для встановлення фактичних обставин справи. Вона є обов'язковою стадією доказування та передбачає всебічний аналіз усіх наявних матеріалів. Усі докази, що використовуються в межах дисциплінарного провадження, підлягають оцінці за такими критеріями: відносність, допустимість, достовірність та достатність. Таким чином, дослідження та оцінка доказів у дисциплінарному провадженні є комплексним процесом, що має на меті встановлення об'єктивної істини у справі та забезпечення законності прийнятих рішень. У той же час, у процесі доказування необхідно встановлювати факти реальної дійсності, тобто об'єктивну істину, яка й повинна бути основою для ухвалення правозастосовного рішення. Тільки на достовірних фактах можна будувати справедливий і законний висновок. Якщо ж зібрана інформація спотворює реальність, є неповною чи недостовірною, то ухвалене рішення не може вважатися обґрунтованим і правомірним. Метою доказування є виключно об'єктивна істина, адже лише вона забезпечує справедливість правосуддя та дотримання законності. Якщо ж істина не є об'єктивною, то вона втрачає своє значення та не

може вважатися істиною взагалі. Отже, вищезазначене свідчить про вирішальне значення достовірності як властивості тих чи інших доказів при обґрунтуванні уповноваженої особи свого рішення щодо застосування дисциплінарної відповідальності до державних службовців міграційних органів. Також важливо пам'ятати, що жоден із доказів не має переважної сили перед іншими доказами.

Усі докази оцінюються у їх сукупності. На підтримку цього твердження варто зазначити, що правозастосовні органи зобов'язані встановити не лише коло обставин, що підлягають обов'язковому дослідженню, але й цінність того або іншого інформаційного повідомлення, їх необхідну кількість. Докази вважаються достатніми, якщо їх сукупність забезпечує беззаперечне встановлення фактичних обставин справи. Оцінювання доказів здійснюється посадовою особою, яка проводить розслідування, на основі внутрішнього переконання, сформованого на засадах законності, об'єктивності та всебічності аналізу. При цьому до уваги можуть братися лише ті докази, достовірність яких не викликає сумнівів. У разі виникнення сумнівів щодо їхньої автентичності чи точності, такі сумніви підлягають спростуванню шляхом отримання додаткових доказів, що підтверджують або спростовують відповідні фактичні дані.

У процесі доказування активну позицію займають, передусім, уповноважена особа та власне службовець, щодо якого проводиться дисциплінарне провадження. У цьому випадку важливе значення відводиться захисникові, що визначалося у попередньому підрозділі дослідження. Такі ж суб'єкти як спеціаліст чи експерт вступають лише у разі, якщо є така необхідність і рішення про їх участь було прийнято попередньо. У процесі доказування важливу роль відіграє суб'єкт дисциплінарного обвинувачення, проте його дії зазвичай встановлюються та аналізуються уповноваженим органом. Доказування у дисциплінарному провадженні є врегульованою законодавством діяльністю, що передбачає збирання, перевірку та оцінку доказів з метою встановлення фактичних обставин справи. Збирання доказів поля-

гає в ідентифікації та фіксації відомостей, що мають значення для встановлення істини у справі. Перевірка доказів здійснюється для визначення їх достовірності, належності та допустимості, а оцінка доказів спрямована на формування обґрунтованого висновку щодо наявності або відсутності дисциплінарного проступку. Виявлення доказів у дисциплінарному провадженні може здійснюватися шляхом отримання та копіювання документів, проведення експертиз, опитування свідків, проведення ревізій та інших передбачених законодавством процедур, що сприяють встановленню об'єктивної істини у справі.

Аналізуючи вищезазначене, необхідно визначити, що докази займають центральне місце в дисциплінарному провадженні щодо державного службовця міграційного органу, оскільки на основі відповідних фактичних даних уповноважений суб'єкт робить висновок про наявність дисциплінарного проступку та притягнення державного службовця до відповідальності. Сам процес доказування являє собою активну діяльність визначеного кола суб'єктів провадження. Україн важливим є забезпечення особам, що беруть участь у доказуванні їх права, свободи та законних інтересів. При цьому важливо забезпечити баланс між справедливістю, об'єктивністю та захистом прав державних службовців, щоб система дисциплінарної відповідальності була ефективною та довіреною всіма сторонами [7, с. 644].

Значним недоліком законодавця є майже повна відсутність окремого систематизованого нормативного врегулювання питань, пов'язаних із визначенням доказової діяльності та закріпленням статусу суб'єктів, що беруть участь у доказуванні. Цікавим є той факт, що це питання не знаходить свого відображення у жодному кодифікованому чи законодавчому проекті, що спрямовані на удосконалення правового статусу, компетентності чи питань відповідальності державних службовців в Україні [5, с. 72–73].

Висновки і пропозиції. Отже, важливим елементом реформування інституту державної служби загалом, та публічної

служби в межах міграційних органів, є, власне прийняття єдиного кодифікованого акта про дисциплінарну відповідальність службовців, а саме – Кодексу професійної компетентності та поведінки, оскільки кодифікація дозволить чітко закріпити підстави дисциплінарної відповідальності державних службовців, впорядкувати систему дисциплінарних стягнень та їх застосування, врегулює порядок оскарження неправомірного застосування до особи заходів дисциплінарного стягнення та порядок доказової діяльності.

Список використаної літератури:

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
3. Дисциплінарний статут служби цивільного захисту: Закон України від 05.03.2009 р. № 1068-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-17?find=1&text=%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7#w1_3
4. Бородін І.Л. Дисциплінарна відповідальність та дисциплінарне провадження. *Право України*. 2006. № 12. С. 93–97.
5. Корнута Л.М. Адміністративно-правові аспекти професійної компетентності публічних службовців : питання теорії та практики : монографія. Одеса, Юридика, 2024. 420 с.
6. Корнута Л.М. Дисциплінарна відповідальність державного службовця в Україні : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук. : спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право». Одеса. 2013. 23 с.
7. Латковська Т.А. Принципи дисциплінарної відповідальності державного службовця як основа забезпечення ефективності та довіри у публічному секторі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023, № 1. С. 644–647.
8. Полівчук Д.П. Дисциплінарне провадження в органах внутрішніх справ : дис. .... кандидата юрид. наук : 12.00.07. Дніпропетровськ, 2011. 205 с.

Pogrebniak O. Some peculiarities of evidence and proof in disciplinary proceedings against civil servants of migration authorities

This article defines the concept of evidence and peculiarities of proof in disciplinary proceedings against civil servants of migration authorities. It is noted that evidence is of paramount importance, since based on its availability and sufficiency, the authorized body makes a decision on the existence of a disciplinary offence and the application of disciplinary liability to an employee established by law. The author concludes that there is a lack of systematic and clear regulatory regulation of issues related to the definition of evidentiary activities and consolidation of the status of entities involved in the evidentiary process. The author argues that there is a need to reform the institution of civil service in terms of disciplinary liability of migration authorities' employees by adopting a codified act on disciplinary liability of civil servants and by clarifying at the legislative level the procedure and specifics of disciplinary liability of migration authorities' employees.

In disciplinary proceedings against an employee of the migration authorities, evidence is of paramount importance, since based on its availability and sufficiency, the authorised body decides on the existence of a disciplinary offence and the application of disciplinary liability to the employee of the migration authority in the form of a disciplinary penalty.

It is noted that evidence in disciplinary proceedings against civil servants of migration authorities may be considered as factual data on the basis of which, in accordance with the procedure established by law, an authorised person establishes the presence or absence of a disciplinary offence or other violation for which disciplinary liability is established by law, the guilt of the person in committing it, as well as other circumstances relevant to the correct resolution of the case. Evidential activities in disciplinary proceedings against migration officials are carried out at the stage of an internal investigation.

The author determines that legal proof is divided into judicial (procedural) proof and extrajudicial (procedural) proof. A variation of the latter is the proof in disciplinary proceedings against a civil servant of the migration authority. Clarification of all the circumstances of the case regarding the commission of a disciplinary offence by an employee is carried out with the help of evidence, namely by collecting, securing, examining and evaluating evidence. Evidence in disciplinary proceedings against a civil servant has its own subject matter – a range of circumstances (facts) that must be established in each individual case of disciplinary proceedings. The circumstances which are the subject matter of proof in disciplinary proceedings are established with the help of evidence.

It is established that the legislator's shortcoming is the almost complete absence of regulatory regulation of issues related to the definition of evidentiary activities and the status of subjects involved in proving. Therefore, an important element of reforming the institution of civil service, including in the field of migration authorities, is the adoption of a separate systematic codified act on disciplinary liability, since codification will clearly establish the grounds for disciplinary liability of civil servants, streamline the system of disciplinary sanctions and their application, regulate the procedure for appealing against the unlawful application of disciplinary sanctions to a person and the procedure for evidentiary activities.

Key words: *disciplinary liability, disciplinary proceedings, evidence, proof, civil servant, migration policy, migration service.*